

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

4.Bhar.216/2020/12.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2021. május 13. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A testi sértés büntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben Terhelt1 I. rendű vádlott másodfellebbezését elbírálva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2020. szeptember 10. napján kihirdetett 28.Bf.10.750/2019/6. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű vádlottat a harmadfokú eljárásban felmerült 30.000,- (harmincezer) forint bűnügyi költség megfizetésére.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: kerületi bíróság) az ítéletében Terhelt1 I. rendű vádlottat az ellene testi sértés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1) és (3) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

[2] Az eljárás során felmerült 38.440,- Ft összegű bűnügyi költséget az államra terhelte.

[3] Az elsőfokú ítélet elleni ügyészégi fellebbezést elbíráló Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) a kerületi bíróság ítéletét megváltoztatta, és Terhelt1 I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő testi sértés büntetében.

[4] A vádlottat 6 hónap tartamú – végrehajtásában 1 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztésre ítélte.

[5] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg.

[6] Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztésből – annak végrehajtásának elrendelése esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra.

[7] Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 38.440,- Ft összegű bűnügyi költség megfizetésére.

[8] A másodfokú határozat ellen – amelyet az ügyészség tudomásul vett – Terhelt I. rendű vádlott írásban jelentett be fellebbezést, anélkül, hogy annak okát és célját megjelölte volna.

[9] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (a továbbiakban: fellebbviteli ügyészség) az ügyiratok felterjesztésével együtt megküldött BF.725/2020/3. számú átiratában a másodfokú határozat helybenhagyására tett indítványt.

[10] Egyetértett azzal, hogy a kerületi bíróság által megállapított tényállás a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 592. § (2) bekezdés a) és d) pontjaiban írt okból részben megalapozatlan volt.

[11] Kifejtette, hogy a törvényszék – a részleges megalapozatlanságnak az ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés alapján történt kiküszöbölésével – eltérő tényállást állapított meg, mely eljárás az EBH2019.9. számú elvi bírósági határozat értelmében nem ütközött a felülmérlegelés tilalmába.

[12] A törvényszék az általa megállapított tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, a bűncselekményt is törvényesen minősítette.

[13] A fellebbviteli ügyészség megítélése szerint a törvényszék a bűnösségi körülményeket hiánytalanul vette számba és kellő nyomatékkal értékelte, a kiszabott büntetés megfelelő, így annak lényeges enyhítése nem indokolt.

[14] A harmadfokú eljárásban az ítéltábla által a Be. 620. § (2) bekezdése alapján kirendelt védő a 2021. február 24-én kelt beadványában rámutatott arra, hogy a törvényszék ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés b), c) és d) pontjaiban meghatározott okokból részlegesen megalapozatlan, mivel a másodfokon megállapított tényállás részben felderítetlen, ellentétes az ügyiratok tartalmával, valamint a törvényszék az első fokon eljáró kerületi bíróság által megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett.

[15] Érvelése szerint a kerületi bíróság felderített és hiánytalan tényállást állapított meg, majd okszerű következtetés útján mentette fel Terhelt1 I. rendű vádlottat a terhére rótt bűncselekmény alól.

[16] A védő indítványozta, hogy az ítéltábla változtassa meg a másodfokú határozatot, és a vádlottat mentse fel a terhére megállapított bűncselekmény miatt emelt vád alól. Továbbá kérte nyilvános ülés kitűzését a másodfokú határozat elleni fellebbezés elbírálására.

[17] A nyilvános ülésen a védő fenntartotta az írásban előterjesztett beadványában foglaltakat.

[18] Terhelt1 I. rendű vádlott a felszólalásában kérte figyelembe venni, hogy – szemben a másodfokú határozat 16. és 21. pontjaiban foglaltakkal – nem viselkedett agresszívan, nem került sor kölcsönös kihívás elfogadására, továbbá a másik két személy a rendőri intézkedés előtt elhagyta el a helyszínt.

[19] Hangsúlyozta, hogy a sértett és közte „jókedvű” beszélgetést folyt, ez akkor változott meg, amikor Terhelt2 pénzt kért tőle, de ő visszautasította. A sértett ekkor vált agresszívvá, megütötte őt, mely ütés erejét sem ő, sem utóbb a bíróság nem állapíthatta meg. A súlyos sérüléseket csak oly módon tudta elhárítani, ha védekezik. Maga a rendőri jelentés is rögzítette, hogy a sértett az intézkedés során is megkísérelte őt megtámadni.

[20] A fellebbviteli ügyészség képviselője a nyilvános ülésen – fenntartva az átiratban foglaltakat – egyetértett azzal, hogy az ügyben annak volt jelentősége, hogy a jogos védelem, mint büntethetőséget kizáró ok fennállt-e.

[21] Meglátása szerint – a kölcsönös lökdösődés folytán – a vádlott és a sértett is a jogtalanság talaján álltak, ráadásul azzal, hogy a vádlott több alkalommal is megrúgta a földön fekvő sértettet, magatartása megtorlásként minősíthető.

[22] A fellebbezés nem alapos.

[23] A Be. 615. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés a) pontja alapján a harmadfokú eljárás törvényes feltétele fennáll. A másodfokon eljáró törvényszék a kerületi bírósággal ellentétes döntést hozott, amikor az első fokon felmentett Terhelt1 I. rendű vádlott bűnösségét megállapította.

[24] Az ítéltábla a Be. 618. § (1) bekezdése alapján a törvényszék ítéletének fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését az azt megelőző elsőfokú és másodfokú bírósági eljárással együtt bírálta felül. Megállapította, hogy a kerületi bíróság és a törvényszék az eljárási szabályokat maradéktalanul betartotta.

[25] A törvényszék a másodfokú eljárásban okszerűen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a kerületi bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés a) és d) pontjai alapján részben

megalapozatlan, továbbá helyesen járt el, amikor a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján az ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés alapján kiküszöbölte a részleges megalapozatlanságot, majd a kerületi bíróságtól eltérő tényállást állapított meg.

[26] A kerületi bíróság a tényállás rögzítésekor a vád tárgyává tett cselekmény büntetőjogi megítélése szempontjából lényeges tényeket hagyott figyelmen kívül. Nevezetesen az ügy közvetlen előzményeit (tizenhárom perccel korábban a rendőrök már intézkedés alá vonták – a vádlottat és a sértettet is magába foglaló – négyfős társaságot, akik az utcán ittas állapotban agresszívan viselkedtek, hangoskodtak), a konkrét cselekmény kapcsán a vádlott és a sértett kölcsönös lökdösődését, illetőleg az elkövetés módját (a hátralépés után a sértett lábának lendületből történt megrúgását), az intézkedés során történeteket (a rendőrök felszólították a vádlottat és a sértettet a cselekmény abbahagyására, azonban ennek nem tettek eleget, így a vádlottat elválasztották a sértettől, és vele szemben kényszerítőeszközt alkalmaztak; eközben a sértett megpróbált felállni, és a vádlottat megtámadni), továbbá a sértett egyéb sérüléseit (a koponya többszörös zúzott sebzése, mindkét járomív feletti zúzódása és a jobb lábszár lágyrészének sérülései).

[27] A törvényszék által megállapított tényállás tartalmazta az elsőfokú eljárásban tanúként kihallgatott tanú1 és tanú2 rendőrök által fenntartott rendőri jelentés megállapításait, amelyet a kerületi bíróság okirati bizonyítékként felhasznált és értékelt. A bizonyíték tartalmi ismertetésekor a kerületi bíróság maga is utalt a rendőri jelentésbe foglalt azon tényekre, amelyeket a törvényszék utóbb figyelembe vett (elsőfokú ítélet 4. oldal első bekezdés). Az ítéltábla egyetértett a törvényszékkal, hogy önmagában a rendőri jelentés esetleges tartalmi hiányosságai (bizonyos részletek észlelésének vagy dokumentálásának elmaradása), semmiképpen nem indokolhatták a jelentésben rögzített események, tények figyelmen kívül hagyását.

[28] Mindezek okán a kerületi bíróság által megállapított, illetőleg a törvényszék által helyesbített és kiegészített tényállás megalapozott, mert felderített, hiánytalan, irathű és helytelen ténybeli következtetésektől mentes, így azt az ítéltábla is irányadónak tekintette a másodfokú határozat felülbírálata során [Be. 619. § (1) bekezdés].

[29] Az ítéltábla megjegyzi, hogy a kerületi bíróság tényállása második mondatának harmadik tagmondatába másodfokon szükségtelen volt a „földön fekvő” kifejezés beillesztése (másodfokú határozat 10. pont), mivel azt az első fokon megállapított tényállás eleve tartalmazta. Ezzel együtt is a törvényszék által megállapított „egységes” tényállás tartalmi szempontból pontos.

[30] A törvényszék helyesen következtetett arra, hogy a sértett – a vádbeli cselekményt közvetlenül megelőzően történt rendőri intézkedés körülményeiből megállapíthatóan – nem tanúsított Terhelt1 I. rendű vádlottal szemben váratlan, útonállásszerű cselekményt, miként arra is, hogy a rendőrök általi ismételt észlelésükkor a vádlott és a sértett már csak ketten voltak, ekkor egymással kiabáltak és lökdösődtek.

[31] Ugyancsak okszerű az a megállapítás is, miszerint a sértett már nem közeledett bántalmazó támadó szándékkal Terhelt1 I. rendű vádlott felé azt követően, hogy a vádlott a mellkasán elszenvedett ütés után hátralépett.

[32] A törvényszék alappal tulajdonított jelentőséget annak is, hogy a rendőrök először Terheltl I. rendű vádlottat bilincseltek meg, tehát a sértett részéről nem észleltek támadó szándékot; csak ezt követően kísérelt meg a sértett felállni és a vádlottra támadni.

[33] Az ítéltábla osztotta a törvényszék következtetését a tekintetben is, hogy Terheltl I. rendű vádlott nem volt jogos védelmi helyzetben a sértett bántalmazása során.

[34] Az elkövető büntethetőségét, illetve a cselekmény büntethetőségét kizárja a jogos védelem [Btk. 15. § e) pont].

[35] Nem büntethető az a cselekmény, amely a saját, illetve más vagy mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetve ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges [Btk. 22. § (1) bekezdés]. A jogtalan támadást úgy kell tekinteni, mintha az a védekező életének kioltására is irányult volna, ha azt személy ellen éjjel, fegyveresen, felfegyverkezve vagy csoportosan követik el [Btk. 22. § (2) bekezdés a) pont]. Nem büntethető, aki az elhárítás szükséges mértékét ijedtségből vagy menthető felindulásból lépi túl [Btk. 22. § (3) bekezdés]. A megtámadott nem köteles kitérni a jogtalan támadás elől [Btk. 22. § (4) bekezdés].

[36] A Kúria 4/2013. BJE jogegységi határozat I/1. pontja szerint a Btk. 22. § (1) bekezdés szerinti jogos védelem korlátai (többek között):

- megtorlásként nem alkalmazható,
- kölcsönös kihívás elfogadása mindkét fél számára a jogtalanság állapotát hozza létre.

[37] Terheltl I. rendű vádlott mellkasának a sértett által történt – „meglökés” helyett – megütését megelőzően (lásd. másodfokú határozat 13. és 21. pontja] a vádlott és a sértett lökdösték egymást, amely csakugyan a kölcsönös kihívás elfogadásaként értékelhető.

[38] A földre kerülése folytán kiszolgáltatott helyzetűvé vált sértett további bántalmazása nem csak a cselekmény megtorlás jellegét igazolja, de kétségesse teszi a vádlottnak azt a védekezését is, miszerint magatartása mindvégig a sértett támadásának elhárítására irányult.

[39] A kölcsönös kihívás elfogadása és a megtorló magatartás – az ítélkezési gyakorlat szerint – kizárja a jogtalan támadás megállapíthatóságát.

[40] A törvényszék a tényállásból okszerűen következtetett Terheltl I. rendű vádlott bűnösségére, és cselekményét – figyelemmel az okozott sérülés nyolc napon túli gyógytartamára – törvényesen minősítette a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő testi sértés büntettének.

[41] Az ítéltábla az alábbi – a büntetés célját és a büntetés kiszabásának elveit meghatározó – anyagi jogi rendelkezésekre mutat rá.

[42] A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el [Btk. 79. §]. A büntetést a Btk.-ban meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez [Btk. 80. § (1) bekezdés]. A határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke az irányadó. A középérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele [Btk. 80. § (2) bekezdés]. Jelen ügyben a középérték 1 év 6 hónap.

[43] A törvényszék teljes körűen feltárta a büntetés kiszabása során irányadó enyhítő és súlyosító tényezőket, majd azokat kellő nyomatékkaal értékelte.

[44] Az ítéltábla megítélése szerint a kiszabott büntetés neme (szabadságvesztés) és lényegesen a középérték alatt meghatározott tartama (6 hónap) igazodik a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, a vádlott társadalomra veszélyességéhez, valamint az enyhítő és súlyosító körülményekhez, így annak további enyhítésére – különös tekintettel a vádlott büntetett előéletére – nincs ok.

[45] Terhelt I. rendű vádlott rendezett személyi körülményei miatt csakugyan indokolt volt a szabadságvesztés Btk. 85. § (1) és (2) bekezdései alapján történő felfüggesztése, a próbaidő tartama (1 év) is megfelelő.

[46] A törvényszék törvényesen rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról [Btk. 37. § (2) bekezdés a) pont] és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról is, arra az esetre, ha a szabadságvesztés végrehajtását utóbb elrendelnék [Btk. 38. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont].

[47] Az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésével kapcsolatos rendelkezés is törvényes.

[48] A fentiekben kifejtettek tekintettel, az ítéltábla – a Be. 620 (1) bekezdése és 621. § (1)-(3) bekezdései szerint nyilvános ülésen – a fellebbezéssel támadott elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

[49] Az ítéltábla kötelezte a vádlottat a harmadfokú eljárásban a kirendelt védő felkészülésének és a nyilvános ülésen való megjelenésének díjaként felmerült bűnügyi költség megfizetésére [Be. 145. § (1) bekezdés, 574. § (1) bekezdés, 613. § (1) bekezdés, 617. §].

[50] Az ítéltábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) és (2) bekezdései zárják ki.

Budapest, 2021. május 13.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. előadó bíró, Dr. Halász Etelka s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2020. szeptember 10. napján kihirdetett 28.Bf.10.750/2019/6. számú ítélete – Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 4.Bhar.216/2020/12. számú határozata folytán – 2021. május 13. napján jogerős.

Budapest, 2021. május 13.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.

a tanács elnöke